

Eesti Rohelise Liikumise tegevuse kokkuvõte

mai - juuni (13)

Tere!

Käes kesksuvi ja veidi rahulikum aeg taas oma tegevuste kokku võtmiseks.

Möödunud kahe kuu jooksul on Eesti Rohelisel Liikumisel toimunud aasta kaks olulisemat sündmust – Roheline Foorum ja Rattaretk. Mõlemad edukalt. Metsatoimikond on saanud endale uue koordinaatori, kes võtab ülevahtlikult kokku selle aasta plaanid. Säästva transpordi teema on seoses

uue rattatee ideega aktuaalne Tallinnas. Keskkonnakaitse vaatenurgast on analüüsitud möödunud Europarlamendi valimiste tulemusi. Lisaks loomulikult ka muudel teemadel ☺

Parimate soovidega,

Hanna Maran
teabelehe toimetaja

Roheline Foorum 2004

Nagu eelmises teabelehes lubatud, toimuski Eesti Rohelise Liikumise üldkoosolek 21. mail Neli-järvel. Üldkoosolekul oli esindatud üle poole ERL-i liikmetest (tõsi küll, suurem osa kirjalike volikirjade kaudu), seega oli üldkoosolek otsustusvõimeline.

Päevakorra üheks punktiks oli ERL-i juhatuse poolt esitatud 2003. majandusaasta aruande kinnitamine. Esmakordselt oli ERL-i majandusaasta aruandele eelnevalt andnud hinnangu ka vannutatud audiitor, kelle järeλουςotsus kinnitab, et organisatsiooni aastaaruanne kajastab ERL-i finantsseisundit kooskõlas Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega.

Tavapärastelt toimusid ettekanded tööruhmade tegevusest ning kinnitati ka tööruhmad alanud aastaks. Kinnitati revisjonikomisjoni aruanne, mis kajastab Eesti Rohelise Liikumise juhatuse tegevuse põhikirjast kinnipidamist.

Vastavalt põhikirjale on üldkoosoleku päevakorras juhatuse suuruse määramine ja koosseisu kinnitamine. Üldkoosoleku otsusega kinnitati ERL-i juhatuse järgmises koosseisu: Peep Mardiste (juhatuse esimees), Mari Jüssi, Valdur Lahtvee, Taavi Nuum ja Liis Truubon. Revisjonikomisjoni koosseisu valiti Heino Kroon (revisjonikomisjoni esimees) ja Monika Prede.

Olulisima punktina üldkoosoleku päevakorras oli ERL-i uue põhikirja kinnitamine. ERL-i liikmeskond on jätkuvalt kasvamas – viimastel kuudel lisandub keskmiselt üks liige päevas. Et liikmeskonna kasvades ei oleks häiritud organisatsiooni juhtimine, oligi vaja muuta ERL-i põhikirja. Lisaks mitmete terminoloogilistele korrigeerimistele muudetigi peamiselt ERL-i üldkoosoleku (Rohelise Foorumi) otsustusvõimelisusega seotud punkte. Pärast pikka arutelu ja erinevate variantide kaalumist kinnitas Roheline Foorum uue põhikirja, mille järgi on üldkoosolek otsustusvõimeline sõltumata osalevate ja esindatud ERL-i liikmete arvust ja üldkoosoleku otsus on vastu võetud, kui selle poolt on üle poole koosolekul osalenud või esindatud ERL liikmetest. Seejuures võib iga liige osaleda üldkoosolekul maksimaalselt 10 kirjaliku volitusega.

Seekordne Roheline Foorum oli korraldatud Puhta Läänemere Ühenduse (*Coalition Clean Baltic*) aastakoosoleku eelõhtul Nelijärve Puhkekeskuses. Soovijatel oli võimalus jääda rahvusvahelisele konverentsile, mille peateemaks oli naftatransiit Läänemerele ja saada osa pakutud meelelahutusest ning lihtsalt puhata kaunis kohas.

Täna kõiki, kes on võtnud vaevaks kaasa lüüa Eesti Rohelise Liikumise tegemistes ja aidanud organisatsiooni juhtinisel.

Jaanus Välja
tegevdirektor

Kokkuvõtted tööruhmade egevusest

Metsakaitse tööruhm

Metsatoimkonnal on käesolevaks aastaks mitmeid erinevaid põnevaid plaane, millest teen alljärgnevalt väikese kokkuvõtliku ülevaate.

FSC (Forest Stewardship Council) tutvuskampaania

Kampaania eesmärk on viia Eesti ja maailma puiduostjateni sõnum: "Eestist on võimalik osta keskkonnasõbralikult toodetud puidutooteid, mis on FSC sertifikaadiga".

Kampaania raames on kavandatud mitmeid tegevusi. Kõigepealt toimub kolm erinevatele sihtgruppidele suunatud tutvustusseminari, mille sisuks on FSC süsteemi, keskkonnakriteeriumide ning sertifitseeritud puidutööstuste motivatsiooni ja tooteid tutvustavad ettekanded ja metsaskäigud. Seminaridel esinevad Eesti FSC töögrupi liikmed, FSC peakorteritöötajad ning sertifitseeritud metsatööstuste esindajad. Raielangil tutvustavad FSC metsanduskriteeriume Riigi Metsamajanduse Keskuse RMK spetsialistid.

Keskkonnasõpradele suunatud seminar toimus 10. juulil Sõru sadamas Keskkonnanifestivalil, ajakirjanike suunatud seminar juuli keskel Tallinnas. Kõige suurem, võimalikult laiale puiduhankijate ringile suunatud seminar toimub septembris samuti pealinnas.

Sügisel on metsatoimkonnal kavas koostada rahvusvahelise Eesti FSC sertifitseeritud puidutoodete tutvustamise strateegia.

Metsatööstuste musta ja roheline nimekirja koostamine

Musta nimekirja kanname metsatööstused, kelle tegevus on viinud olulise keskkonnakahjuni. Esialgse nimekirja allikaks on kohtulahendid ja keskkonnainspektsiooni trahvid.

Rohelisse nimekirja kanname metsatööstused, kelle tegevus näitab tahet metsandust keskkonnasõbralikuks muuta. Esialgse nimekirja allikaks on FSC sertifitseeritud firmade nimekiri.

Brožüür ja internetilehekül "Keskkonnasõbraliku puidu välimääraja"

"Keskkonnasõbraliku puidu välimääraja" põhiline sisu on kauba-artiklid, mis on FSC sertifitseeritud puidust toodetud. Lisaks kommentaar, mis on FSC ja mis sellest metsanduses paremaks läheb.

Metsaseaduse eelnõu kommenteerimine

Lähematel nädalatel avalikustab keskkonnaminister järjekordse metsaseaduse eelnõu. Selle koostamise töögruppi kuulub vormiliselt Eesti Roheline Liikumine, kuid alles nüüd avaneb üle poole aasta võimalus keskkonnaministriga sel teemal kohtuda.

Rohelise Liikumise metsatoimkonna nõudmine on raieloa andmisel kohustusliku maakondliku metsakorralduskava rakendamine ning metsakorralduskava langiarvestusse kasvukohatüüpide, kõrvalfunktsioonide ja teiste sotsiaal-kultuuriliste aspektide lisamine. Eesti Rohelise Liikumise metsatoimkond toetab põhimõtteliselt ka Eesti Metsatööstuse Liidu nõudmist – muuta tulumaksu ja maamaksu regulatsiooni nii, et see vastaks mineviku ja tuleviku aastakümnete metsahooldekulutustele.

Häppening "Metsas peab valitsema tasakaal!"

Septembris toimub esialgse plaani kohaselt Vabaduse väljakul häppening "Metsas peab valitsema tasakaal!". Ürituse eesmärk on tavaliste Eesti inimesteni viia sõnum "Eesti metsas raiutakse üle mõistuse palju. Igaüks saab selle vastu midagi ette võtta". Häppeningi üheks osaks on planeeritud ka nelja-viie populaarse kuid mõtlemisvõimelise muusiku või muusikalise kollektiivi esinemine (näiteks Tõnis Mägi). Häppeningi korraldus on alles kontseptsiooni väljatöötamise järgus.

*Jaan Pärn
metsatoimkonna värske koordinaator*

Planeeringute jälgimise tööruhm

Mai- ja juunikuus esitas Eesti Roheline Liikumine mitmeid ettepanekud riikliku tasandi keskkonnasjades Eesti keskkonnanstrateegia kohendatud versioonile ning keskkonnamõju hindamise ja

keskkonnajuhtimissüsteemi seaduseelnõule. Samuti osaleti Loode-Eesti Jäätme keskuse eelasukohavaliku töös, mille koostajaks oli Hendrikson & Ko. Sellesse projekti kaasati ERL selleks, et

ennetada varasemate regionaalprügilate asukohavalikutega ette tulnud probleeme ja saada keskkonnaorganisatsioonide seisukohad teada juba võimalikult varajases staadiumis. ERL koordineeris ka looduskaitse arengukava koostamisel osalevate Eesti Keskkonnaühenduste Koja (EKO) liikmete nimetamist töörühmadesse, looduskaitse arengukava juhtrühma EKO-poolseks esindajaks sai Peep Mardiste.

Tartus osales ERL 18. mail Tartu Keskkonnastrateegia teisel töökoosolekul, kus vaadati läbi senikogutud infomaterjal ja anti erinevate teemade osas eksperdile täiendavaid seisukohti. Tartus olime ka paari planeeringu (Emajõe äärde Liiva ja Ujula tn. nurgale kerkiva elamurajooni detailplaneeringu ning Ilastes Raeremmelga-Hipodroomi ning Pallase puistee taguse kasemetsa planeeringu) koostamise juures. Mõlematega kavandatakse elamuallade rajamist ning vähendatakse oluliselt Ilaste rohealaseid.

Ettepanekud esitasime ka Nõo vallas Laguja külas asuva Laguja prügila sulegmise keskkonnamõju hindamise aruandele.

Saaremaa sadama rajamise asjas toimus mitmeid arenguid, mis paraku lõpliku lahenduseeni pole veel viinud. Kohtuistung toimus 25. mail ja vastavalt 9. juuni kohtuotsusega ERL-i ja ELF-i kaebusi ei rahuldatud. Meie esindaja Kärt Vaarmari hinnangul ei ole kohus lahendit kõiki asjaolusid arvesse-

võtvat põhistanud, mistõttu mõlemad organisatsioonid kaaluvad apellatsioonkaebuse esitamist.

Ääsmäe prügila keskkonnamõju hindamise protsessist alguse saanud AS Entec eksperdi litsentsi kohtuasjas jättis ka apellatsioonastme kohus ERL kaebuse rahuldamata ning ERL esindaja hinnangu alusel otsustas ERL juhatus kohtuasjaga mitte edasi minna. Põhiliselt seetõttu, et oleme juba soovitud tulemuse saavutanud – uues KMH seaduse eelnõus ei ole litsentsi kehtetuks tunnistamise osas enam kahemõttelist sätet, vaid seadus sätestab ühemõtteliselt, et vaeandmete esitamisel või mõne muu probleemi ilmnemisel jääb ekspert oma tegevusloast ilma või see peatatakse.

Mais ja juunis osales allakirjutanu ka planeeringute projekti hetkel rahastava Balti-Ameerika Partnerlusprogrammi BAPP poolt korraldatud 8-päevasel huvikaitse koolitusel, kus käsitleti kommunikatsioonistrateegia, läbirääkimiste ja isikliku huvikaitsestrateegia teemasid ning 28. mail planeeringute-teemalise ettekandega Eestimaa Looduse Fondi poolt korraldatud keskkonnaõiguse seminaril.

Liis Keerberg
planeeringute jälgimise töörühma
koordinaator

Säästva tarbimise töörühm

Koos öko- ja sotskunstirühmitusega „Infotankistid“ korraldasime Euroopa Ühenduse ökomärgiteemalise plakatijoonistamise konkursi kooliõpilastele. Osales umbes 30 last ning kokku joonistati 75 plakati. Selle aasta 26. juunist 27. juulini näidatakse plakateid Tallinna erinevates bussipeatustes.

Koostöös ÜRO Keskkonnaprogrammiga (UNEP) organiseeris ERL Vilnuses säästva tarbimise ja tootmise teemalise konverentsi. Eesti delegatsiooni kuulus 25 inimest äri-, riigi- ja kolmandast sektorist. Samasuguse struktuuriga oli ka Läti ja Leedu osalejaskond. Lisaks oli üritusel esindajad ka Euroopa Komisjonist ning Soome keskkonnaministriumist. Avalikkuse ette toodi Balti riikides läbiviidud säästva tarbimise küsitluse

tulemused ja tarbimise olukorra kirjeldused. Arutati, kuidas luua Lätis ja Leedus ning arendada Eestis juba olemasolevat säästva tarbimise koalitsiooni.

Säästva tarbimise töörühma koordinaator Allan Kokkotsa osales Berliinis ökoloogilise maksureformi teemalisel konverentsil, kus oli juttu Saksa ja Inglismaa ettevõtete vastavateemalisest kogemustest. Eestist osalesid veel Raivo Vilu Tallinna Tehnikaülikoolist ja Eva Kraam Keskkonnaministriumist. Koostamisel on keskkonnamaksude seaduse eelnõu ja Eesti maksustrateegia, mõlemal juhul oleks vaja kindlustada, et keskkonnamaksud suureneksid, keskkonnavaenulikud subiidiumid kaoksid ja toodete valmistamise keskkonnakulu kajastuks toote hinnas.

Katre Epler ERList ja Kitty Kislenko Balti Keskkonnafoorumist kirjutasid Balti riike hõlmava kosmeetika toodete keskkonnamõju teemalise taotluse PHARE programmile.

Suvekuudel tegeleb säästva tarbimise rühm suuremates büroohonete ja korterelamute jäätmete sorteerimise hoogustamisega ning hakatakse pida-

ma läbirääkimisi poekettidega ökomärgistatud toodete reklaamimise osas.

Allan Kokkota
säästva tarimise töörühma
koordinaator

Transpordi töörühm

Eesti Rohelise Liikumise ettepanekud Tallinna jalgrattateede arendamiseks kevad 2004

Kommenteerimise aluseks on võetud Kommunaalameti tellimusel K-Projektis koostatud Tallinna kergliiklusteede kaardi tööversioon (kevad-talv 2004) (Pole teada planeeringu ajaline perspektiiv – mis aja jooksul tahab linn neid rattateid valmis saada?)

Põhilised puudujäägid ja probleemid:

- 2) Südalinn on rattateedest täiesti puutumata
- 3) Lasnamäe ja Kesklinna linnaosavaheliste teede puudumine
- 4) Nõmme ja Mustamäe linnaosavaheliste teede puudumine
- 5) Nõmme-Kesklinna (piki Vabaduse ja Pärnu mnt) teede hakitus ristuvate tänavatega ja ebaatraktiivne sõidukeskkond pikamaa sõitudel
- 6) **Katkendlikkus:** pikad planeeritud lõigud, mis järsku katkevad ja pole seotud ühegi teise teega (näiteks Lasnamäe tänav)
- 7) **Tugiteede ja juurdepääsuteede puudumine kaardil:** põhiliselt kulgevad marsruudid piki magistraale, planeerimata on paljud juurdepääsuteed põhilistesse elamurajoonidesse (näiteks Õismäe)
- 8) **Üldine kergliikluspoliitika ja arengukava puudumine.**

Kuidas plaani täiendada, et jalgratas muutuks linnas igapäevaseks liiklusvahendiks?

1) **Planeerida südalinna jalgrattateed.** Kindlasti on vaja rattateed olemasolevatele plaanidele lisaks veel järgmistel lõikudel:

- Terve ring vahetult **ümber Vanalinna:** Toompuiestee - Kaarli pst - Vabaduse väljak - Pärnu mnt
- **Liivalaia - Pronksi**
- **Sakala - Rävälä pst - Tartu mnt**

- **Kristiine ja Kesklinn:** piki Luise ja Endla tänavat
- **Veerenni-Kesklinn:** piki Veerenni tänavat
- **Sikupilli - Kesklinn:** piki Tartu maanteed ja Lastekodu tänavat
- **Lasnamäe nõlv – Kesklinn:** piki Kunderi ja Lubja tänavat Lasnamäe tänavani
- **Kadriori - Kesklinn:** piki Gonsiori, Faehlmanni ja Weizenbrgi tänavat

2) Lasnamäe ja Kesklinna ühendamine:

- **Narva mnt:** Lasnamäe tänav - Pirita tee
- **Majaka ja/või Kivimurru tänav:** ühendab Peterburi tee jalgrattateed Kesklinnaga
- **Punane - Pae tänav:** Smuuli/Punase ristist kuni Peterburi teeni

3) Nõmme ja Mustamäe ühendamine

- **Rahumäe tee kuni Raudtee tn**
- **Ehitajate tee:** Sõpruse ristist kuni Pärnu mnt
- **Kadaka pst paralleeltänavad** suunaga Tähetorni – TTÜ läbi Glehni pargi

4) Nõmme - Kesklinn piki raudteeäärt (vt lisas eraldi detailne kirjeldus)

5) Katkendlikkuse ja ringteede eemaldamiseks:

- Laki tee terves ulatuses
- Mustamäe tee terves ulatuses
- Keskuse tn
- Endla tn Paldiski ristist kuni Koskla tn – Koskla tn
- Tartu mnt (Järvevana teelt kuni Odra tänavani)
- Tööstuse tänav ja Niine tänav terves ulatuses
- Pae ja Punane tänav terves ulatuses

6) Näha ette nõ tugiteed ja juurdepääsuteed, mille kaudu saab elurajoonidest jalgrattateede põhivõrku.

Plaanile märkida rohkem väikese liikluskoormusega või rahustatud liiklusega tä-

navaid, mis ilma suuremate ümberkorraldusteta sobivad ohutuks rattasõiduks ja **ühendavad loogiliselt olemasolevaid rattateid**.

- 7) Lisaks kaardile märgitavate infrastruktuursete meetmete peaks **paralleelset koostama tervikliku kergliikluse arengukava**, mis käsitleks mitmekülgeid meetmeid kergliikluse soodsaks ja ohutuks arendamiseks.

Veekaitse töörühm

Euroopa Keskkonnabüroo veeseminar

Sakslased seavad eeskujuks huvigruppidega konsulteerimise Schleswig-Holsteinis.

Veepoliitika raamdirektiivi kohaselt nõutakse liikmesriikide veeseadustes endisest suuremat avalikkusega konsulteerimist veemajanduse ja kaitse korraldamisel. Eesti Veeseadusesse lisati seetõttu 2000. aastal artikkel 38, mis sätestab üldsuse teavitamise nõuded jõgede veemajanduskavade koostamisel. Seejärel kuulutati vahepeal isegi välja, et Veeseadus on nüüd Raamdirektiiviga täielikult harmoniseeritud. Nagu teame, oli kõigil uutel liikmesriikidel kuni käesoleva aasta 1. maini aega oma seadustele viimast lihvi anda ja nii on ka Eesti Veeseadust tasapisi täiendatud.

Euroopa Keskkonnabüroo (*European Environmental Bureau, EEB*), Brüsselis asuv suurim keskkonna-alaste vabaihenduste föderatsioon (134 liiget), saatis 2004. aasta jaanuaris välja küsimustiku, hindamaks asjade tegelikku seisut nii vanades kui tulevastes liikmesmaades.

Kokkuvõtvalt niipalju, et tagastati kokku 22 küsimustikku 17 riigist. Vastajateks olid keskkonnakaitseühendused, kes kasutasid infoallikatena oma riigi veeseadust ning teisi dokumente ja ametlikel üritustel saadud teavet.

Alljärgnevalt lühike ülevaade tulemustest:

- Veepoliitika raamdirektiivi peaesmärk – saavutada kõigi veekogude hea ökoloogiline seisund aastaks 2015 – ei ole seadusandlikult siduva kohustusena sõnastatud vähemalt poolte riikide veeseadustes
- Ükski riik ei olnud töötanud välja vahepealseid veekaitsemeetmeid, mida tuleks veekogude seisundi edasise halvenemise vältimiseks rakendada juba enen 2012. aastat

- Ainult neljas riigis on ellu rakendatud pädevad organid vesikonna administreerimiseks
- Kõigi vastanud riikide eeseadused kajastavad avalikkuse kaasamise nõuet, kuid alama astme seadusi ei ole vastaval teemal vastu võetud.

Maikuu avaldatud võrdlevat ülevaadet on võimalik lugeda aadressil www.eeb.org/activities/water/11-WFD-implementation-quality-a-snapshot-EEB-May2004.pdf.

EEB veekaitsetöörühm on Veeraamdirektiivi ellurakendamist jälginud juba alates 1997. aastast. Eesti Roheline Liikumine andis 2001. aastal „Keskkonnajahi“ seerias tõlkeraamatuna välja Stefan Scheueri “Euroopa Liidu keskkonnapoliitika vee raamdirektiivi valguses”.

“Suur hüpe”

4. ja 5. juunil toimus Põhja-Saksamaal Rendsburgi linnas EEB rahvusvaheline veeseminar, mille kohalikeks korraldajateks olid Saksa Maasõprade (BUND) Schleswig-Holsteini piirkonna aktivistid.

Esimesel päeval istusid ümarlaua taga nii veekaitse ja -majandamisega tegelevad ametiisikud kui vabaihendused. Seminari avas Stefan Scheuer EEB veekaitse töörühmast, kes andis ülevaate veeraamdirektiivi ellurakendamisest Euroopa Liidus. Schleswig-Holsteini liidumaa keskkonnaminister Klaus Müller oli oma sõnavõtus uhke selle üle, et nende piirkonnas on eriti eeskujulikult välja töötatud huvigruppide kaasamise mehhanism veeküsimuste otsustamisel. Töögruppide ülesehitust ja teabevahetust kirjeldasid täpsemalt pr. Sabine Rosenbaum ministeeriumist ning mitmed veeühisute, taluliitude ja keskkonnakaitsjate esindajad.

Teisel päeval arutati edasi euroopa riikide roheliste ühist tegevusstrateegiat veeraamdirektiivi tõhusama ellurakendamise õhutamiseks. 2002. aasta suvel korraldasid Saksa rohelised protestiakt-

siooni, mille käigus tuhanded inimesed hüppasid ühe korraga ujumiskõlbmatuks muutunud Elbe jõkke. Nüüd on plaanid samamoodi tegutseda juba üle kogu Euroopa ja seda 2005, 2010 ja 2015 aasta suvel. Järgmine suurhüpe kodukoha veekogudesse on plaanitud 7. juulil 2005. Kui Eesti rohelised selle aktsiooniga ühinevad, saame pikaajalises skaalas hinnata, mis suunas veekeskonna seisund Eestis Euroopa keskkonnapoliitika mõjul muutuma hakkab. Euroopa roheliste ühiskampaaniast **“The Big Jump”** saate täpsemalt lugeda internetaadressilt www.bigjump.org. Muud Rendsburgi seminaril materjalid ning ettekanded on saadaval ERL Tallinna büroos.

Korraldati ka ekskursioon Elbe jõe vesikonnas asuvalle katsealale, kus Kieli Ülikooli bioloogid tutvustasid oma uuringut bioloogilise mitmekesise suurenemisest kraaviäärse ala niitmise ja karjatamise tulemusel. Kohalik talupidaja rääkis, et osaleb koostööprojekti Eesti põllumeestega ning aitab edendada agrokeeskonnameetmete ellurakendamist ning eesti tõugu hobuse kasvatamist.

Maret Merisaar
veekaitse töörühm

Rattaretk „Kuidas elad, Alutaguse?”

Tänavune Roheliste XV rattaretk „Kuidas elad, Alutaguse?“, mis toimus 7.-9. mail 2004, kogus kokku umbes 3500 inimest. Selline osalejate arv näitab, et ürituse vastu on huvi suur. Retke teekonnale jäi palju huvitavaid paiku ja korraldati mitmeid kontserte (<http://www.roheline.ee/index.php3?what=retk2004.html>). Programmis on omal kohal ikka keskkonnateemalised arutelud ja seminarid. Peamiselt seegi kord eestlasele olulised teemad: põlevkivi kaevandamisega ja selle abil elektri tootmisega seotud keskkonnaprobleemid, metsahoiuga seotud küsimused, Eesti poliitika keskkonnateadlikkus. Peale selle veel palju muud keskkonnakaitsega seotut: elektrienergia säästlik kasutamine, õiglane kaubandus (http://www.loodusajakiri.ee/loodus/artikkel540_512.html) jne.

Retkeliste seas on muidugi palju erinevaid inimesi. Loomulikult ei puudu sealt ka tõelised „rohelistad“, aga kindlasti on ka neid kelle prioriteediks pole looduskeskkonna kaitsmine ja kelle ajendiks osaleda rattaretkel oli sport ja vaba aja veetmine kaunis looduses ning imelise kevadilma nautimine. Aga selle ürituse korraldus surub kõik osalejad oma raamidesse ja aasta-aastalt on inimesed seda üha paremini omaks võtnud. Kordamine on

tarkuse ema ja roheline mõtteviisi tutvustamine roheline liikumise ülesanne. Selline üritus tuleb oma eesmärgi saavutamiseks ära kasutada.

Seegi kord, nagu ERL-i korraldatavatel üritustel kombeks, rakendati taas keskkonnamõtete vähendamiseks keskkonnajuhtimissüsteemi. Tublid ERL-i liikmetest vabatahtlikud hoidsid ohjes jäätmekäitlust ja retkel liikusid ka keskkonnasäästlikult koos teiste retkelistega jalgratastel.

Oluline keskkonda säästev tegevus ongi jäätmete liigiti kogumine, mis tagab jäätmete sekundaarse toormena taaskasutuse. Sellega säästame loodust prügi kuhjamisest ja loodusressursside kasutamisest uute toodete valmistamiseks. Sel korral läks jäätmetest taaskasutamisele ligi pool. Sellest ligikaudu 1,3 t klaasi, 0,2 t plastpudeleid (PET) ja 0,2 t plekkpurke (alumiinium). Umbes 2 m³ lagunevaid toidunõusid leidsid kasutuse laagripaiga omaniku maadel pinnase täitematerjalina.

Vastavalt keskkonnajuhtimissüsteemile oldi valmis ka hädaolukordadeks, mis võinuks ürituse käigus aset leida, kuid seegi kord sujus kõik ladusalt.

Jaanus Välja
tegevdirektor

Euroopa Liit

Roheliste edu Europarlamendi valimistel

Juuni keskel toimunud Europarlamendi valimistel läks üle Euroopa rohelistel parteidel paremini, kui ennustati. Rohelised parteid kuuluvad paljude Euroopa riikide parlamentidesse ja ka Europarlamendis on neil olnud märkimisväärne kaal. Hetkel oma 5-aastase ametiaja lõpetanud Europarlamendi koosseisus oli roheline partei (Greens/EFA) suuruselt viies partei, omades 47 kohta (6%). Kuna kahel suurimal parteil (rahvaerakond ja sotsiaaldemokraadid) on parlamendis suhteliselt võrdne osakaal, siis on rohelised sageli hääletustel kaalukeeleks ning võimalised konsensuse saavutamiseks oma seisukohti läbi suruma.

Europarlamendi valimised toimusid laienemise järel esmakordselt 25-s Euroopa Liidu liikmesriigis. Kuna uutes Ida-Euroopa liikmesriikides on rohelised parteid hetkel väga nõrgad, siis ennustati rohelistele kokkuvõttes suurt kaotust. Kuigi uutest liikmesriikidest valiti Europarlamendi vaid üks roheline saadik (Lätist), oli tulemus vanades liikmesriikides üllatavalt hea ja nii saavutati kokkuvõttes senise 6% asemel 5,6%-line tulemus. Hetkeseisuga on roheline partei seega Europarlamendis suuruselt neljas fraktsioon ja jätkuvalt väga mõjukas. Eriti edukad oldi Saksamaal, kus saadi senise 4 asemel 13 kohta.

Ka teised keskkonnakaitsest hoolivad parteid said Europarlamendi valimistel küllaltki hea tulemuse – vasakroheliste partei (GUE/NGL) sai 39 kohta (seni 55 kohta) ning sotsiaaldemokraadid 199 kohta (seni 232). Nagu näitas Euroopa Maa Sõprade (*Friends of the Earth Europe*) läbi viidud uurimus Europarlamendi saadikute hääletustulemustest keskkonnaküsimustes, on just need kaks parteid toetanud keskkonnakaitset lisaks rohelistele enim. Selle huvitava uuringu tulemused on nähtaval internetis aadressil www.eu-votewatch.org.

Kõige keskkonnaavaenulikamad fraktsioonid on Europarlamendis seni olnud Liit Rahvusriikide

Euroopa (UEN) ja Rahvaerakond (PPE-DE). Eestist kuuluvad nimetatud parteidesse vastavalt Rahvaliid ja Isamaaliit (viimasesse oleks kuulunud valitaks osutudes ka Res Publica).

Eestis hetkel rohelist parteid pole, kuid rohelise platvormiga üksikkandidaat Marek Strandberg tegi valimistel väga hea tulemuse, kogudes 5354 häält ning edastas näiteks kõiki Res Publica kandidaate. Kuigi Strandberg ei osutunud Europarlamendi valitaks, näitas tema suur toetus keskkonnakaitse tähtsust Eesti valijate seas. Võimalik, et see kiirendab veelgi rohelise partei taastamist Eestis ning ehk on meil kõigil juba järgmistel valimistel hääletada rohelise partei poolt.

Tabel: Roheliste parteide liikmed Europarlamendis

Riik	1999-2004	2004-2008
Austria	2	2
Belgia	6	2
Eesti	-	0
Hispaania	5	4
Holland	4	2
Iirimaa	2	0
Itaalia	2	2
Kreeka	0	0
Küpros	-	0
Leedu	-	0
Luksemburg	1	1
Läti	-	1
Malta	-	0
Poola	-	0
Portugal	0	0
Prantsusmaa	9	6
Rootsi	2	1
Saksamaa	4	13
Slovakkia	-	0
Sloveenia	-	0
Soome	2	1
Taani	0	0
Tshehhi	-	0
Ungari	-	0
Ühendkuningriik	6	5
KOKKU	47	41

Peep Mardiste
juhatuse esimees

Eesti Roheline Liikumine meedias

Pressiteated

9. mai 2004

Roheliste rattaretkel hinnati Europarlamendi kandidaate

Täna lõppes XV roheline rattaretk "Kuidas elad, Alutaguse?" Rekordarv osalejaid - 3500 inimest - läbis 3 päeva jooksul kokku 220 kilomeetrit, tutvudes Alutaguse vaatamisväärsuste ja keskkonnaprobleemidega.

Laupäevaõhtuses retkeliste laagripaigas Tudulinas peeti põnev keskkonna-teemaline debatt Europarlamendi kandideerivate poliitikute vahel, mille avas Riigikogu spiiker Ene Ergma. Diskuteeriti Euroopa Liidu teravamate keskkonnaprobleemide üle

ning vastati nii üksteise kui publiku küsimustele. Pärast esinemisi mõõdeti keskkonnasõprade poolehoidu erinevatele kandidaatidele; suurim toetus-aplaus (102,8 betsibelli) mõõdeti roheline platvormiga üksikkandidaadile Marek Strandberg'ile. Põnevas debatis olid Europarlamendi kandidaadidest esindatud veel Andres Tarand (Sotsiaaldemokraadid), Eiki Berg ja Urmas Reinsalu (Res Publica), Silver Meikar (Reformierakond) ning Uno Silberg (Rahvaliid).

♦♦♦♦

9. mai 2004

Rohelised reastasid Europarlamendis osalevad parteid keskkonnasõbralikkuse alusel

Suuremad Euroopa keskkonnakaitseorganisatsioonid analüüsisid Europarlamendis esindatud parteide viimaste aastate hääletamistulemused keskkonnasõbralikkuse alusel. Põhjalikult on analüüsitud iga Europarlamendi liikme hääletamistulemusi erinevate valdkondade seaduseelnõude puhul. Analüüsi tulemused lubavad ennustada ka Eestist valitavate Europarlamendi liikmete tulevaste hääletamiste mõju keskkonnale.

Analüüsist selgub, et kõige keskkonnasõbralikumaid hääletustulemusi on Europarlamendis näidanud roheline fraktsiooni (Verts/ALE), vasakroheline fraktsioon (GUE/NGL) ning sotsiaaldemokraadid (PSE). Samuti selgus, et keskkonnast on hääletamistel enam hoolinud Taanist ja Rootsist pärit saadikud (vastavalt 82% ja 81% hääletustest on toetanud keskkonnasäästu). Kõige keskkonnavenulikumalt on seevastu meelestatud Suurbritannia ja Itaalia saadikud (toetanud keskkonnakaitset vastavalt vaid 48% ja 53% juhtudel).

Kuna pole alust eeldada, et Europarlamendis esindatud suured Euroopa parteid teeks läbi drastilist

meele muutust ning kui Eestist valitavad saadikud alluvad sealsele parteidistsipliinile, võib ennustada Eesti saadikute tulevaste hääletamiste mõju keskkonnale. Nii peaks keskkonnakaitset väärtustav valija eelistama valimistel üksikkandidaadid Marek Strandbergi, kes on lubanud ühineda Europarlamendi roheline fraktsiooniga. Suurimad keskkonnavenulased saaks Europarlamendis vastavalt Euroopa keskkonnaorganisatsioonide analüüsile olema Res Publica ja Isamaaliit, kuna nende saadikud hakkaks kuuluma Euroopa Rahvaerakonna (PPE-DE) fraktsiooni, mis on vaid 26% juhtudest hääletanud keskkonnasõbralike lahenduste poolt. Ka Rahvaliidu partner Liit Rahvusriikide Euroopa (UEN) on näidanud keskkonnavenulikku tulemust (keskkonnakaitset toetanud vaid 30% hääletustest).

Analüüsi tulemused on saadaval kodulehel www.eu-votewatch.org

Eesti Päevaleht

28. mai 2004

Ratturid küsivad raudteeäärt

Piret Peensoo

Prægused rattateed ei ole jalgratturile mugavad, vaid tehtud pigem kombe pärast

Eesti Roheline Liikumine tegi linnale ettepaneku rajada piki raudteeäärt kesklinna Nõmmega ühendav kiire jalgrattakoridor, linn annab seisukoha pärast ettepanekuga tutvumist.

Roheliste esindaja Mari Jüssi sõnul on praeguse ühenduse puudus, et rattatee ristub pidevalt tiheda autoliiklusega ja autojuhid ei anna teed. Müra- ja valgusfoorirohke teekond ei meelita ma-

gistraalile pühapäevasõitjat ega kutsu ette võtma pikemat sõitu.

Lihtsa vaevaga 14 kilomeetrit rattateed

Piki raudteeäärt kulgeva rattatee eelis oleks kiirus ja turvalisus, sest ristumisi autoteega on vähe: Hiiu, Nõmme, Tondi, Endla ja Ristiku. Vabaduse puiestee ja Pärnu maantee ristmikult Kosmose kinoni seevastu on 40 ristumist kõrvaltänavatega, millele lisan-

duvad ristumised parkimiskohtade, bussipeatuste ja hoovipääsudega.

Praegu kohati klaasikilde täis raudteeäärset sõidukeskkonda nimetas Jüssi roheliseks kiirteeks. "Lihtsa vaevaga saaks linn juurde 14 kilomeetrit uut rattateed, kusjuures ehitada oleks vaja neli kilomeetrit ja ülejäänud saaks joonida," kirjeldas ta.

Uue rattatee naabruses piisaks liikluse rahustamiseks autode sõidukiiruse piiramisest 30 km/h. Ratturid saaksid suuremaid teid vältida, kui linn lubaks ühesuunalisel tänaval rattaga sõita ka vastassuunas.

Liikluspolitseinik Tarmo Roosaar kinnitas, et vastassuunas sõitev rattur jääbki karistuseeta. "Seda ma võin lubada," lausus ta.

Kas roheliste pakutud raudteeäärne rattatee võetakse tööplaanis, lubas abilinnapea Jüri Ratas öelda pärast ettepanekuga tutvumist. Kommunaalameti peaspetsialisti Jaan Sillaku sõnul tuleb esmajoones uurida, kellele kuulub maa.

Liikluskorraldusosakonna peaspetsialisti Janno Sammuli sõnul tahab linn rattavõrku arendada loogiliselt ja likvideerida olukorra, kus "kõik teed tulevad kusaigilt, aga ei lähe läbi linna".

Rattateede kaart ja ridamisi apsakaid

Võimude head tahet tunnustades soovitas Prussakovi-nimelise rattatühingu liider Erko Valk rattateede rajamisel rohkem tähelepanu pöörata mitte niivõrd kilomeetritele, kuivõrd just sellele, milleks jalgratast kasutatakse. "Kas linnavalitsus teab, et rattaga

käiakse töö ja koolis ning rattateed on märgitud selleks, et oleks mugav?" küsis ta.

Olemasolevate rattateede puhul kritiseeris Valk eelkõige läbimõtetamatust. Kiirest sõidust ei tule midagi välja, kui rattateel on tänavavalgustuspostid või peab rattur sebra ületamiseks pidevalt rattalt maha tulema.

"Mõnes kohas jääb mulje, et märgistus on tehtud nii, et kui midagi juhtub, siis oleks jalgrattur kindlasti süüdi," sõnas Valk.

Liiklusteenistuse direktori Mati Songisepa avaldust, et iga uue tee juurde tuleb rajada rattatee, ei pidanud Valk usutavaks, sest Narva maantee renoveeritud lõik ratturitega ei arvesta. "Kui te arvate, et me poleks tahtnud..." kurtis Songisepp. "Võimalus oli maju nihutada või üks sõidurada ära jätta."

Postimees

26. juuni 2004

Keskkonnasõbralike kottide müüki pärsib kõrge hind

Hindrek Riikoja

Keskkonnasõbralikud kottid-kastid ei ole kõrge hinna tõttu eestlaste südamesse jõudnud, kuigi lõviosas kauplustes pakutakse lisaks kilekotile võimalust oma kaup koju viia ka näiteks riidest koti või kastiga.

Mingit alternatiivi kilekotile pakub pea iga ostukoht. Rimidest leiab kassa juures nii pappkasti kui riidest koti, Stockmannis ja Selverites on müügil ka paberkotid, nii Prismad kui Citymarketid pakuvad ka riidekotte. Kõigi nende eest tuleb aga maksta ning tihti on alternatiivsete kandevahendite hinnad üpris soolased.

Tasuta pappkast

Kas Eestis või välismaal valmistatud riidekottide hinnad on kõigis poodides üle kümne krooni, Rimi pappkasti saamiseks tuleb maksta kas kümme krooni või osta vähemalt 500 krooni eest kaup. Viimasel juhul peab tihti

siiski arvestama, et lisaks kastile on vaja veel ka mõnda kotti, sest kogu toidukraami sinna ei paiguta.

Säästumarket pakub pappkaste inimestele kauba äraviimiseks tasuta, sest nii vabaneb pood tüütust paberiprahist.

Eesti Rohelise Liikumise projektijuhi Allan Kokkosta sõnul on küsimus tegelikult keskkonnasäästlikus mõtlemises ning nii võib loodusõbralik olla ka tavaline kilekott, kui see leiab kasutust mitmel korral ja ei rända kohe pärast poest tulekut prügikasti.

Alternatiivsete kandevahendite kõrgel hinnal on tema hinnangul aga oma plussid ja miinused. «Riidest kottid võivad küll mitu korda kallimad olla, kuid need peavad ka hulk aega vastu,» rääkis Kokkosta. «Kui need oleks aga samas hinnas kilekottidega, siis rändaks ka need tõenäoliselt üsna kiiresti prügikasti ning keskkonnasõbralikkusest rääkida ei saaks.»

Rohelised alustasid oma keskkonnasõbralike kottide kampaaniat aasta eest ning praeguseks on selle raames Prisma ketis kotte müüdnud üle tuhande. Kokkosta

hinnangul võib seda tulemust heaks pidada.

Prismades müüdavate roheliste kottidega on praeguseks jõutud sinnamaale, et need valmistatakse Kreenholmi tehases ökoloogilisest puuvillast.

Keskkonnasõbralikud

Rimi keti juhi Karmo Kaas-Lutsbergi sõnul on pappkastide ja riidest kottide edu veel vara hinnata, sest need on keti poodides müügil olnud vaid nädala. «Keskkonnasõbralikumad on nad kindlasti, sest näiteks kaste ei pea kasutama vaid toidu koju viimiseks, vaid ka mujale sõites ja teda on mugav autos hoida,» rääkis ta.

Stockmanni turundusjuhi Lea Endriksoni sõnul on riidest kottid müügil kõigis keti Soome kauplustes, Eestis on esialgu aga piiratud paber- ja kilekottidega. «Mõtleme tõsiselt aga ka riidest kottidele, et need kõikide kassade juurde välja panna,» lausus ta. «Esialgu on need müügis veel mõnes üksikus kohas.»

Tema hinnangul ei ole eestlased esialgu veel harjunud alternatiivseid kotte ostma, kuid tasapisi on see suhtumine muutumas.

Eesti Päevaleht

28. mai 2004

Ratturid küsivad raudteeäärt

Piret Peensoo

Prægused rattateed ei ole jalgratturile mugavad, vaid tehtud pigem kombe pärast

Eesti Roheline Liikumine tegi linnale ettepaneku rajada piki raudteeäärt kesklinna Nõmmega ühendav kiire jalgrattakoridor, linn annab seisukoha pärast ettepanekuga tutvumist.

Roheliste esindaja Mari Jüssi sõnul on praeguse ühenduse puudus, et rattatee ristub pidevalt tiheda autoliiklusega ja autojuhid ei anna teed. Müra- ja valgusfoorirohke teekond ei meelita magistraalile pühapäevasõitjat ega kutsu ette võtma pikemat sõitu.

Lihtsa vaevaga 14 kilomeetrit rattateed

Piki raudteeäärt kulgeva rattatee eelis oleks kiirus ja turvalisus, sest ristumisi autoteega on vähe: Hiiu, Nõmme, Tondi, Endla ja Ristiku. Vabaduse puiestee ja Pärnu maantee ristmikult Kosmose kinoni seevastu on 40 ristumist kõrvaltänavatega, millele lisanduvad ristumised parkimiskohta-

de, bussipeatuste ja hoovipääsudega.

Praegu kohati klaasikilde täis raudteeäärtset sõidukeskkonda nimetas Jüssi roheliseks kiirteeks. "Lihtsa vaevaga saaks linn juurde 14 kilomeetrit uut rattateed, kusjuures ehitada oleks vaja neli kilomeetrit ja ülejäänud saaks joonida," kirjeldas ta.

Uue rattatee naabruses piisaks liikluse rahustamiseks autode sõidukiiruse piiramisest 30 km/h. Ratturid saaksid suuremaid teid vältida, kui linn lubaks ühesuunalisel tänaval rattaga sõita ka vastassuunas.

Liikluspolitseinik Tarmo Roosaar kinnitas, et vastassuunas sõitev rattur jääbki karistuse ta. "Seda ma võin lubada," lausus ta.

Kas roheliste pakutud raudteeäärne rattatee võetakse tööplaani, lubas abilinnapea Jüri Ratas öelda pärast ettepanekuga tutvumist. Kommunaalameti peaspetsialisti Jaan Sillaku sõnul tuleb esmajoones uurida, kellele kuulub maa.

Liikluskorraldusosakonna peaspetsialisti Janno Sammuli sõnul tahab linn rattavõrku arendada loogiliselt ja likvideerida olukorra, kus "kõik teed tulevad kusaigilt, aga ei lähe läbi linna".

Rattateede kaart ja ridamisi apsakaid

Võimude head tahet tunnustades soovitas Prussakovi-nimelise rattauhingu liider Erko Valk rattateede rajamisel rohkem tähelepanu pöörata mitte niivõrd kilomeetritele, kuivõrd just sellele, milleks jalgratast kasutatakse. "Kas linnavalitsus teab, et rattaga käiakse tööl ja koolis ning rattateed on märgitud selleks, et oleks mugav?" küsis ta.

Olemasolevate rattateede puhul kritiseeris Valk eelkõige läbimõlematust. Kiirest sõidust ei tule midagi välja, kui rattateel on tänavavalgustuspostid või peab rattur sebra ületamiseks pidevalt rattalt maha tulema.

"Mõnes kohas jääb mulje, et märgistus on tehtud nii, et kui midagi juhtub, siis oleks jalgrattur kindlasti süüdi," sõnas Valk.

Liiklusteenistuse direktori Mati Songisepa avaldust, et iga uue tee juurde tuleb rajada rattatee, ei pidanud Valk usutavaks, sest Narva maantee renoveeritud lõik ratturitega ei arvesta. "Kui te arvate, et me poleks tahtnud..." kurtis Songisepp. "Võimalus oli maju nihutada või üks sõidurada ära jätta."

ERL Tartu
Pk. 318
Tartu 50002
Külastus: Tiigi 8-24
Tel: (7) 422 532
Faks: (7) 422 084
e-post: info@roheline.ee

www.roheline.ee

ERL Tallinn
Pk. 1521
Tallinn 10402
Külastus: Rävvala pst. 8,
ruum B 202
Tel/faks: 6 413 402
e-post: roheline@online.ee